valimise seadus ja vallavolikogude valimise seadus koos nende järel teostunud valimistega lõid täiesti uue olukorra meil omavalitsuste alal. Kui 1933. a. põhiseadus meil kaotas maa-omavalitsused, ja omavalitsuste esinduskogudki olid 1934. aasta sündmuste järel osa volinike väljalangemisega puudulikud, kandis kogu olukord omavalitsustes ajutist ilmet üleminekuaja tunnustega. See töö on viidud nüüd lõpule, kusjuures on tulnud ilmsiks tsentralistlik tendents omavalitsuste lähema sidumisega valitsusega, valitsuse suurema kaasarääkimise õiguse omavalitsuste kujundamisel ning isikuvalimise põhimõtte sisseviimisega volikogude valimisel, nagu see on Riigivolikogugi valimisel (erinevused on muidugi mõistetavad). Uut tüüpi omavalitsustes rahva tahteavaldustega konkureerib seega õige tugeval määral valitsuse juhtiv tahe.

Valdade reform tõi meil kaasa valdade arvu vähenemise 365-lt 248-le. Reformi on põhjendatud elujõulisemate valdade loomise tarvidusega, sest tõepoolest ei suutnud osa kääbusvaldu täita otstarbekohaselt neid kultuurilisi ja sotsiaalseid ülesandeid, mis vallale langevad. Edasi pidi reform võimaldama kulude kokkuhoidu ja ratsionaalsemat administratsiooni. Kuid loomulikult põrkas reform ka lokaalsetele raskustele ja toob mõnevõrra segadust igapäevases asjaajamises, mille tõttu reformi vastu sihitud protestide arv oli küllaltki suur. Reform jõustus 1. aprillil ning sellest päevast lõpetasid oma tegevuse kõik endised vallaomavalitsused ja nende organid. Kõik vallavolikogude ja vallavalitsuste ülesanded pandi siseministri poolt määratud vallavane-

Eesti kroonika 1939, lk. 32